

Ongebonden best, weeldig wijf zonder man

- 1 Het es goed vrouwe zijn, maar veel beter here.
Gij maagden, gij weduwen, onthoudt dees lere²:
Niemand hem te zere om houwen³ en spoede.
Men zeit: daar geen man en es, daar en es geen ere;
- 5 Maar die gekrijgen kan kost en kleren,
Niet haast haar en kere⁴ onder eens mans roede⁵.
Dit is mijnen raad: weest op uw hoede,
Want zo ik bevroede⁶, ik zie 't gemene,
Als een vrouwe huwt, al is ze eêl⁷ van bloede,
- 10 Machtig van goede, zij krijgt aan haar bene
Enen groten worprie⁸. Maar blijft zij allene,
En zij haar rene⁹ en zuver gehouden kan,
Zij es here en vrouwe, beter leven nooit gene¹⁰.
Ik en acht niet klene 't huwelijk, nochtan
- 15 Ongebonden best, weeldig wijf zonder man.
- Proper meiskens werden wel lelijke vrouwen,
Arm danten¹¹, arm sloren¹²: hoort jong met den ouwen!
Dit zou mij doen schouwen¹³ 't houwelijk voorwaar.
Maar, wachermen¹⁴, als zij den man eerst trouwen,
- 20 Zij menen de liefde en mag niet verkouwen¹⁵;
Dan is 't hem berouwen eer¹⁶ een half jaar.
Och, het pak des houwelijks is al te zwaar!
Zij weten 't klaar¹⁷, die 't hebben gedragen.
Een vrouwe maakt door vreze menig misbaar¹⁸,
- 25 Als de man hier en daar gaat druk verjagen,
Drinken en spelen bij nachte, bij dagen.
Dan hoort men beklagen dat men ooit began,
Dan en mogen u helpen vrienden of magen¹⁹.
Dus hoort mijn gewagen²⁰ en wacht er u van²¹:
- 30 Ongebonden best, weeldig wijf zonder man.
- Ook komt de man somtijds dronken en prat²²,
Als d'wijf haar gewracht²³ heeft moede en mat;
Want men moet al wat doen, zal men 't huis bestieren.
Wil zij dan eens roeren haar snatergat²⁴,
- 35 Zo wordt zij geslagen met vuisten plat;
Dat dronken, vol vat moet ze obedieren²⁵.
Dan doet hij niet dan kijven²⁶ en tieren,
Dat zijn de manieren: wee haar die 't smaakt²⁷!
Loopt hij dan elders bij Venus' kamenieren²⁸,
- 40 Peinst, wat blijder sieren men thuis dan maakt.
Gij maagden, gij weduwen, aan ander u spaakt²⁹,
Eer gij ook geraakt in zulken gespan³⁰.
Al waar 't dat gij mij al contrarie spraakt,
Mij en roekt wie 't laakt³¹, ik blijf er weer an:
- 45 Ongebonden best, weeldig wijf zonder man.
- Ene vrouwe ongehoud moet derven³² 's mans gewin³²;
Zo en derf zij ook niet wachten zijnen zin.
En, na mijn bekin³⁴, de vrijheid is veel weerd.
Zij en werdt niet begrezen³⁵, gaat zij uit of in.

¹ gelukkig

² les

³ huwen

⁴ wenden tot ⁵ staf

⁶ begrijp

⁷ edel

⁸ ketting

⁹ rein

¹⁰ nooit had iemand het beter

¹¹ loszinnige vrouw ¹² sloerie

¹³ schouwen

¹⁴ ach en wee

¹⁵ verkillen

¹⁶ voor

¹⁷ duidelijk

¹⁸ getier

¹⁹ verwanten

²⁰ vertellen ²¹ pas ervoor op

²² overmoedig

²³ (hand)werken

²⁴ mond

²⁵ gehoorzamen

²⁶ vechten

²⁷ meemaakt

²⁸ hoeren

²⁹ neem een ander voorbeeld

³⁰ geruzie

³¹ Mij raakt het niet

³² missen

³³ bezit

³⁴ bekentenis

³⁵ berispt

- 50 En al moeste zij leven op haar gespin³⁶,
 Voorwaar veel te min zij alleen verteert³⁷.
 Een ongebonden vrouwe wordt alom begeerd.
 Al is 't dat ze ontbeert eens mans profijt,
 Zij is meester en vrouwe aan haren heerd³⁸.
- 55 Te gane onverveerd³⁹, dat 's een groot jolijt.
 Zij mag slapen en waken na haren appetijt⁴⁰,
 Zonder iemands verwijt; blijft ongebonden dan,
 De vrijheid te verliezen, geen meerder spijt.
 Vrouwkens, wie gij zijt, al kreegdij enen goeden Jan⁴¹,
- 60 Ongebonden best, weeldig wijf zonder man.
- Al is een vrouwe nog zo rijk van haven,
 Veel mans die achten ze als haar slaven.
 Ziet toe, als ze u laven⁴² met schonen prologen⁴³,
 En gelooft niet zo zaan⁴⁴, maar laat ze draven,
- 65 Want mij dunkt, de goei mans zijn witte raven.
 Acht niet wat gaven zij u brengen voor ogen:
 Als ze een vrouwe hebbe in 't nette getogen⁴⁵,
 Is liefde vervlogen, dit zien wij wel.
- In 't houwen wordt menige vrouwe bedrogen,
 Die moeten gedogen⁴⁶ groot zwaar gekwel;
 Haar goed werdt verkwist, de man valt haar fel.
- 70 't En es vrij geen spel, maar nooit zwaarder ban⁴⁷.
 't Es somtijds om 't geldeken en niet om 't vel,
 Dat de zelke zo snel liep dat hij stan⁴⁸.
 48 dat iemand later geen moeite meer doet
- 75 Ongebonden best, weeldig wijf zonder man.

³⁶ handwerk
³⁷ verbruikt

³⁸ haard
³⁹ onbevreesd
⁴⁰ zin

⁴¹ goedzak

⁴² verwennen ⁴³ verhalen
⁴⁴ snel

⁴⁵ in het net verstrikt

⁴⁶ verdragen

⁴⁷ vloek